

SÅDAN SKRIVER DU OM OG SAMMEN MED BØRN OG UNGE I UDSATTE POSITIONER

Udarbejdet af Mette Larsen og Idamarie Leth Svendsen,
Københavns Professionshøjskole, januar 2026

Projekt Retten til egen historie

Børn, unge og voksnes ret til aktindsigt i egen sag

Aktører: Danmarks Forsorgsmuseum, Rigsarkivet, Københavns Professionshøjskole, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, De Anbragtes Vilkår

Find materialer her: www.rettentilegenhistorie.dk

The screenshot shows a web browser window with the URL rettentilegenhistorie.dk/produkter/. The website header includes the logo "RETTE TIL EGEN HISTORIE" and navigation menus for "VIDEN OM", "OM OS", "OM PROJEKTET", and "FILM OG PRODUKTER". A phone number "23 48 23 48" is also visible.

En film om børnesagsakternes betydning for mennesker med anbringelseserfaring. I filmen medvirker Line og Peer, der begge fortæller om deres oplevelser med at finde, læse og bearbejde indholdet af deres børnesagsakter. Filmen er delt ind i fire kapitler: Et puslespil, Andres vurderinger, Gode minder og Forandring

Skriftligt inspirationsmateriale i at finde frem til børnesagsakter, samt beskrivelse af form og indhold.

Forventes færdig i 2026.

VEJLEDNINGSFILMEN "HJÆLP RIGSARKIVET MED AT HJÆLPE DIG"

En vejledningsfilm, der klæder tidligere anbragte på til at søge om indsigt i sine børnesagsakter i Rigsarkivet.

Forventes færdig i 2026.

SOCIAL TALKS

Det man ikke ved, har man ondt af

Bente Nielsen er uddannet psykoterapeut MPF – med speciale i chok og traumeterapi. Hun er delprojektleder i Retten til egen historie og næstformand i Tabuka – Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte.

I denne video fortæller hun om sit arbejde med at hjælpe mennesker med anbringelsesbaggrund med at læse deres børnesagsakter og terapeutisk hjælp til bearbejde de følelsesmæssige reaktioner og de konflikter der opstår ved at læse indholdet – og hvorfor det er vigtigt, ikke at læse sine sagsakter alene.

DE ANBRAGTES DANMARKSKORT

Et site, der bl.a. skal være med til at give dig et visuelt overblik over institutioner og bevarede arkivalier.

Forventes færdig i 2026.

The video player shows a person sitting on a wooden floor surrounded by many papers. A caption reads: "Så altså alle de papirer her." A button labeled "FLERE VIDEOER" is visible in the bottom left corner of the video frame.

Program:

Første lektion

Hvorfor er det vigtigt at inddrage børn og unge i skriftlig kommunikation?

Hvordan fortalte tidligere anbragte om at læse deres egne sagsakter?

Videoer fra Lyngby-Taarbæk: Sanya (børne- og ungerådgiver) og Esge (ung, botilbud)

Anden lektion

Gennemgang af 9 skriftlige principper og deres juridiske fundament

Tredje lektion

Øvelse i at udarbejde skriftlig dokumentation i overensstemmelse med de 9 skriftlige principper

Fjerde lektion

Opsamling på øvelse i plenum

Afrunding og evaluering

Hvorfor er det vigtigt at inddrage børn og unge i skriftlig kommunikation?

Barnets lov: Fokus på børn og unges ret til inddragelse i egen sag.

Børn, der er fyldt 10 år, og har en sag om støttende indsatser eller anbringelse, har efter barnets lov § 3 ret til at varetage **partsbeføjelser**. Og efter § 5 ret til ”**indflydelse** på de forhold, som vedrører dem” og til, at deres holdning og synspunkter skal inddrages, inden der træffes **beslutninger eller afgørelser** efter loven. Efter § 6 har de ret til en **bisidder** – og efter § 7 har de **voksne** omkring barnet ansvaret.

”Med loven får børn og unge derfor flere rettigheder, og lovforslaget skal sikre, at barnets eller den unges stemme får større betydning i sagsbehandlingen. Børn og unge skal opleve, at deres stemme bliver hørt og inddraget i de beslutninger, der vedrører deres eget liv. (...)”
(Almindelige bemærkninger til barnets lov (pkt. 1))

Håndbog om barnets lov:

”I et inddragelsesperspektiv vil det være relevant, at I genbesøger jeres dokumentationspraksis. Denne praksis har nemlig afgørende betydning for, hvordan børnene og de unge oplever at læse det, der er skrevet om dem, fx i forbindelse med en anmodning om aktindsigt – herunder at de ikke oplever et stigmatiserende sprogbrug, eller at de er et problem, der skal løses.”

(Social- og Boligstyrelsen 2023:18).

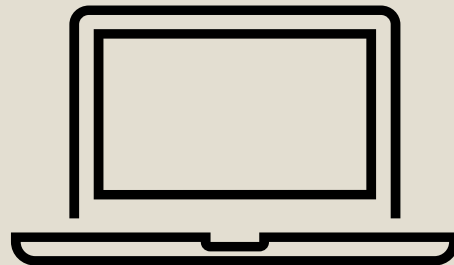

Offentlighedsloven

Notat- og journaliseringspligt (ikke kun myndigheder – også skoler, børne- og ungehjem, dagtilbud mv.)

Forvaltningsloven, retssikkerhedsloven

Sagsoplysning (myndighedens ansvar) – også inddragelse, partshøring, afgørelse, begrundelse

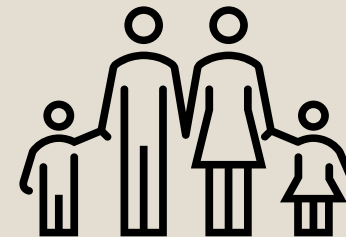
Databeskyttelsesloven og EU-forordningen (GDPR) og Den Europæiske

Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Behandling af personhenførbare oplysninger, ret til orientering, indsigt, indsigelse, berigtigelse, klage

Og så er der jo også FN's Børnekonvention – og Handicapkonvention

Børn og unge har ret til beskyttelse og omsorg, læring og udvikling, inddragelse og sundhed – og meget mere

Mange oplever mangelfuld inddragelse

Tine 21 år
anbringelseserfaren

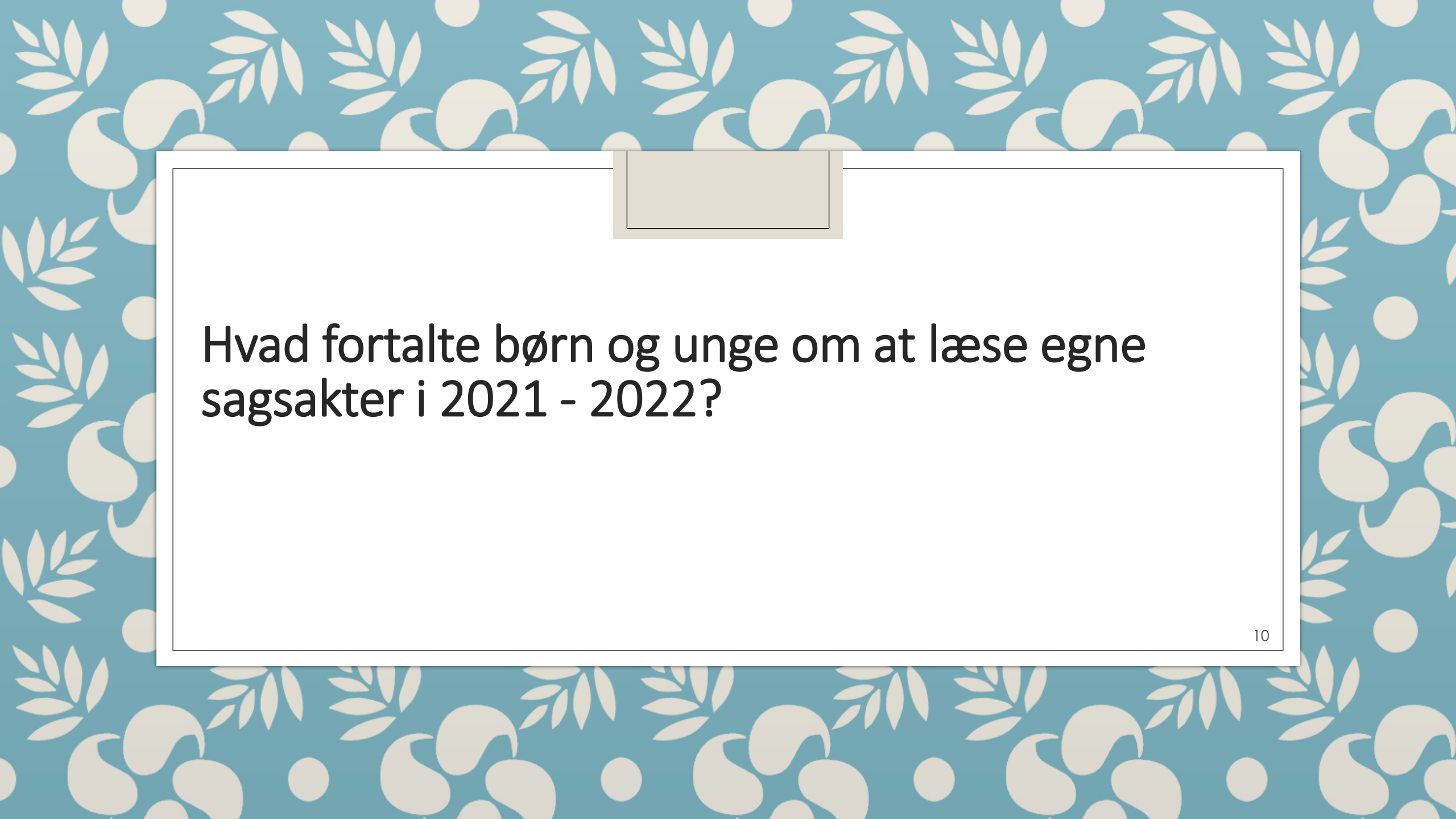
”Jeg synes egentligt, man skulle inddrage børn meget mere. Det er jo trods alt dem, de skriver om! Så de ved måske også bedst. Så hive dem ind på kontoret og nu skriver jeg det her – vil du læse det her? Tage en med! Sådan at man kan genkende sig selv. Så det ikke kun bliver pædagogernes syn. Det er meget vigtigt, ja.” (P1 Morgen fredag d. 10. juni 2022)

**HVAD TÆNKER I OM AT INDDRAGE BØRN
OG UNGE I UDARBEJDELSEN AF SKRIFTLIG
DOKUMENTATION?**

**HVILKE ERFARINGER HAR I SELV MED AT
INDDRAGE BØRN OG UNGE I DET I SKRIVER
OM DEM?**

Hvad fortalte børn og unge om at læse egne sagsakter i 2021 - 2022?

“Blikke fra dem du skriver om - børn og unges aktindsigt” (2022)

Baseret på kvalitative interviews med:

- 9 tidligere anbragte (især unge men også ældre), som har læst egne sagsakter
- 1 leder og 5 medarbejdere fra en kommunes anbringelsesteam
- 5 socialrådgiver- og 2 lærerstuderende

Hvorfor søgte de?

Hvad står der om, hvad jeg selv sagde som barn?

Hvad skrev de voksne om mig?

Blev mine følelser gengældt?

Hvorfor blev jeg anbragt?

Blev der begået fejl i min sag?

Hvorfor gik der så længe, før nogen reagerede?

og hvad fandt de?

Mangelfuld inddragelse

Problemorienteret dokumentation

Uklar afsender

Uklart hvad oplysninger om dem er baseret på

Kontekst for beskrivelser af adfærd mangler

Afsenderens følelser skinner igennem

Mange oplever mangelfuld inddragelse:

“Dokumenterne handlede alle sammen om mig og de praktiske spørgsmål omkring mig, men næsten aldrig med mig. Kun i to dokumenter ud af hundreder så jeg en indsats for direkte at inkludere mig”.

Helga Nielsen, tidligere anbragt

CITAT

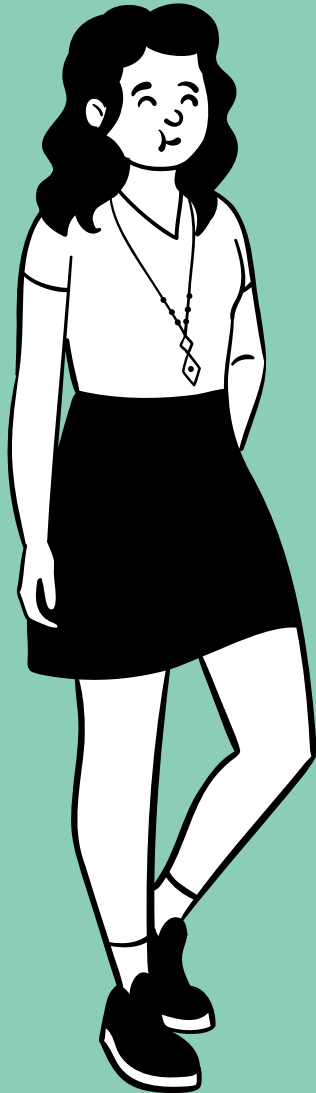
Mange oplever stort problemfokus og at det ikke er beskrevet, hvad deres adfærd er et udtryk for:

”Det er mine plejeforældre, der har beskrevet mig...
og de skriver sådan:

*”Stine lytter meget ved dørene og man
kan nærmest føle hendes ånde i nakken”.*

Mange læser for at få af- eller bekræftet relationer:

"Så min ene kontaktperson som jeg virkelig synes - hun er en af dem, der virkelig beskriver det hele oppefra ordentligt.... . Hun skriver på et tidspunkt at "det er ret tydeligt, at den pige virkelig har det svært for tiden".

(Line 27 år, anbringelseserfaren)

Skriftlighed kan også føre til brud i relationer:

"Den dialog, der var imellem min socialrådgiver og min daværende plejemor, var meget negativ – de havde et meget venskabeligt forhold til hinanden og syntes... at jeg var for fin på den eller jeg var for snobbet eller jeg skulle ikke regne med noget"

(Helene 24 år, anbringelseserfaren. Citeret i Larsen 2022:90)

Forskning om dokumentation i børnesager fra Danmark og andre lande

Mangelfuld inddragelse:

Flere undersøgelser viser, at tidligere anbragte oplever, at deres stemmer er usynlige i dokumentationen:

“The voices, experiences, and feelings of children are rarely heard in their records”

(Lomas et. al. 2022).

Forskning om dokumentation i børnesager fra Danmark og andre lande

Problemfokuseret

Mange forskere både nationalt og internationalt har beskrevet, at skriftlighed i børnesager er problemfokuseret, og at de børn, unge og familier, som beskrivelserne vedrører, generelt har svært ved at genkende de problemfokuserede beskrivelser

(Kaaber & Westmark, 2010; Larsen, 2022; Warming et al. 2017, Shepherd et. al, 2020)

Flere har beskrevet negative konsekvenser af dette.

Hvordan kan den ændrede skriftlighed se ud? Eksempler og videoer

Saniya, børne- og ungerådgiver Lyngby-Taarbæk Kommune

Kan du genkende det, jeg siger,
eller det jeg har skrevet, hvor de siger,

Play

04:13

Inddragelse i skriftlig Kommunikation, Esge, 26 år, bor på § 107 botilbud

Så nu er jeg et individ,
frem for at jeg er et sagsnummer,

02:45

**HVAD BLIVER I
OPTAGET AF, NÅR I
LYTTER TIL SANYA OG
ESGE, I FORHOLD TIL
AT SKRIVE OM BØRN
OG UNGE?**

INTRODUKTION AF DE 9 SKRIFTLIGHEDSPRINCIPPER

De 9 skriftlighedsprincipper

1. Inddrag børn og unge i dokumentationen, så de har en reel medindflydelse på, hvad der bliver skrevet om dem
2. Vær særligt opmærksom på, hvordan du skriver om børn og unges udfordringer og problemer og sørg altid for at adskille problemer fra person
3. Tydeliggør, hvem der er tekstens afsender
4. Tydeliggør, hvem og hvad du baserer dine oplysninger på
5. Vær opmærksom på forskellen mellem observationer og vurderinger
6. Tydeliggør konteksten (den situation noget udspiller sig i)
7. Skriv kort og tydeliggør formålet med det skriftlige dokument; hvad det skal bruges til og hvem der kommer til at læse det
8. Skriv neutralt og sørg for, at dine egne (negative) følelser ikke skinner igennem
9. Undgå fremmedord og forklar fagtermer og lovparagraffer, så teksten bliver forståelig for modtageren

RETTE TIL EGEN

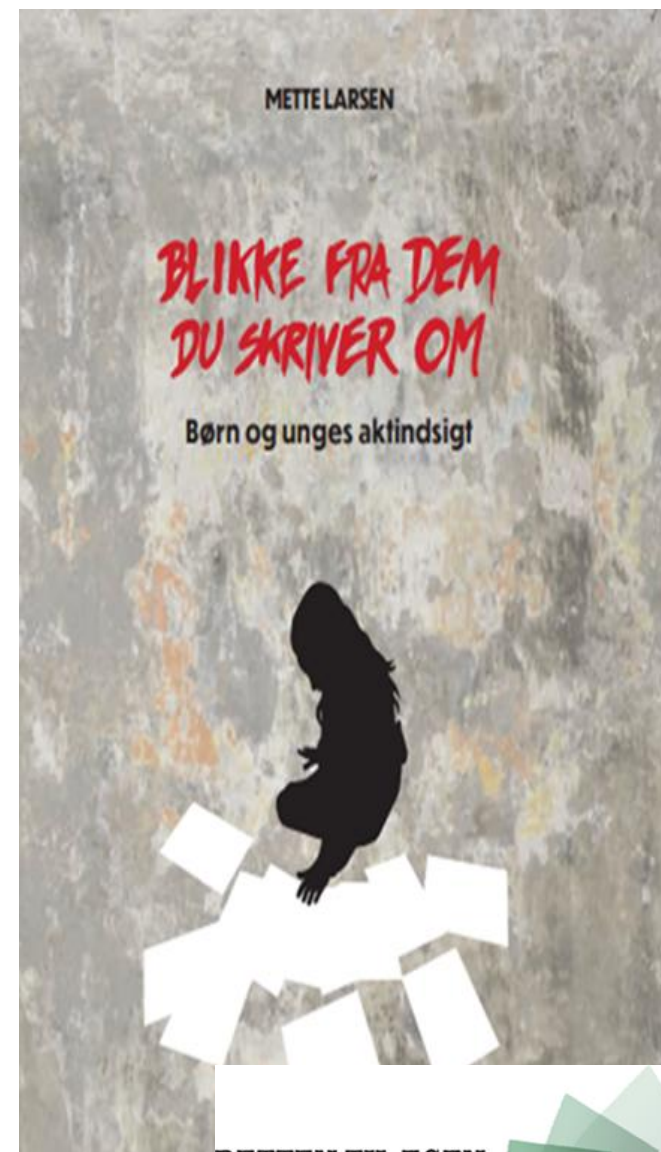
HISTORIE

Hvad er de 9 skriftlige principper baseret på?

Principperne bygger især på interviews med tidligere anbragte og medarbejdere fra "Blikke fra dem du skriver om", på andres forskning, antropologi, den narrative tilgang, jura og socialfaglighed

De udviklet i dialog med aktører fra Tårnby, Lyngby-Taarbæk, Greve og Allerød kommuner i regi af projekt Retten til egen historie

De er kvalificeret af TABUKA, DAV, Danmarks Forsorgsmuseum, Rigsarkivet, Social- og Boligstyrelsen, Ankestyrelsen, VIVE, Børns Vilkår, Joannahuset, JUSTITIA, samt studerende og undervisere fra KP

RET TEN TIL EGEN
HISTORIE

Principperne findes også her:

<https://www.sbst.dk/boern/videnscenter-om-boerneinddragelse-og-udsatte-boerns-liv/redskaber/konkret-inddragelse-af-boern-og-unge/de-9-skriftlighedsprincipper>

The screenshot shows the website 'Social- og Boligstyrelsen' with the tagline 'Viden til gavn'. The navigation menu includes 'OM OS', 'NYHEDER', 'UDGIVELSER', 'VISO', 'INDBERETNING', 'JOB', and 'KONTAKT'. A search icon is also present. Below the navigation, there are dropdown menus for 'Børn', 'Unge', 'Voksne', 'Handicap og psykiatri', 'Bolig', 'Byggeri', and 'Puljer og tilskud'. The breadcrumb trail reads: 'DU ER HER: FORSIDE | BØRN | VIDENSCENTER OM BØRNEINDDRAGELSE OG UDSATTE BØRNS LIV | REDSKABER | KONKRET INDDRAGELSE AF BØRN OG UNGE | DE 9 SKRIFTLIGHEDSPRINCIPPER'. The main content area features a sidebar with a 'Børn' menu and a list of categories: 'Anbringelse', 'Forebyggelse og tidlig indsats', 'Overgreb', 'Børn og unge fra familier med stof- eller alkoholmisbrug', 'Børnene Først og barnets lov', 'Skolegang og læring', 'Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv', 'Videnscenteret', 'Rådgivning', 'Viden', 'Arrangementer', and 'Redskaber'. The main article is titled 'De 9 skriftlighedsprincipper' and contains the following text: 'De ni skriftlighedsprincipper har til formål at guide fagprofessionelle til at skrive respektfuldt og sagligt om, sammen med eller til børn og unge i sårbare og udsatte positioner.' Below this is a section titled 'Redskabets funktion' with the text: 'Redskabet består af ni principper, der kan guide den skriftlige dokumentation og praksis, som børne- og ungerådgivere og andre fagpersoner udfører i deres arbejde med børn og unge.' The article concludes with: 'Principperne kan være med til at understøtte en skriftlig dokumentation og praksis, hvor børn og unge inddrages. De kan ligeledes guide fagpersoner til at skrive respektfuldt om børn og unges udfordringer og problemer samt understøtte, at børn og unge kan genkende beskrivelserne af sig selv og deres familie, og at de oplever dem som respektfulde. Principperne kan også understøtte en dokumentationspraksis, der er systematisk, transparent og faglig underbygget, fx ved at skrive, så det tydeligt fremgår, Kontakt' and 'Mette Bøgelund Frederiksen' is listed as 'Specialkonsulent' with contact information: 'E: metf@sbst.dk' and 'M: [+45 30 53 65 55](tel:+4530536555)'. A 'Nyhedsbrev' section states: 'Vores nyhedsbreve holder dig opdateret med faglig viden, information om ansejningspuljer, nye udgivelser, konferencer og temadage på socialområdet.' A red button labeled 'Tilmeld dig her' is located below the newsletter section. The footer of the page shows the URL <https://www.sbst.dk/indberetning>. The Windows taskbar at the bottom displays the time as 07:48 on 07-10-2024.

Princip 1

Inddrag børn og unge i dokumentationen, så de har en reel medindflydelse på, hvad der bliver skrevet om dem

Positivt eksempel på inddragelse:

”Helga har 2 forældre, som udviser kærlighed og rummelighed overfor Helga ... Helga bruger sin mor til de mere dagligdags spørgsmål og sin far til de mere praktiske.

[Dog tales der med begge forældre om følelser fra tid til anden]. Begge forældre har hhv. en ny kone og en ny kæreste. Umiddelbart trives Helga fint med begge og omvendt.....”

(Citeret i Blikke fra dem du skriver om, Larsen 2022)

Princip 1

Inddrag børn og unge i dokumentationen, så de har en reel medindflydelse på, hvad der bliver skrevet om dem

Sådan kan I inddrage børn og unge i udarbejdelsen af skriftlige dokumenter:

- Ved at bruge citater – husk at skelne mellem direkte citater og indirekte citater og brug kun direkte citater, når du ved præcist, hvad barnet har sagt
- Ved at have barnet ved siden af dig, når du skriver
- Ved at lade barnet læse, det du har skrevet, og få barnets kommentarer til teksten

Husk at børn og unge har ret til at blive inddraget, men de har ikke pligt til at deltage! OG det er de voksne, der har ansvaret for beslutninger og afgørelser – ikke barnet eller den unge!

Hvilke regler handler princip 1 om?

Børn, der er fyldt **10 år**, i sager om støttende indsatser og anbringelse - og forældremyndighedsindehaverne - har partsbeføjelser efter forvaltningsretten, jf. barnets lov § 3– og derfor normalt ret til at se og kommentere oplysninger, der står i sagen om dem.

Børn har uanset alder ret til at **blive inddraget i sager efter barnets lov**. Børn har også ret til **indsigt efter databeskyttelsesreglerne** –GDPR artikel 15 – ca. fra 15 år, men det er en konkret vurdering.

Der må **ikke ændres i endelige dokumenter** (forvaltningslovens § 32 b)

Princip 2

Vær særligt opmærksom på, hvordan du skriver om børn og unges udfordringer og problemer og sørg altid for at adskille problemer fra person

Sådan kan I skrive om børn og unges udfordringer:

- Ved at anvende børnene og de unges egne ord
- Ved at beskrive problemer som adskilt fra barnet/den unge
- Ved kun at skrive det nødvendige - og begrunde det, I skriver
- Ved at skrive om positive sider først - men vær opmærksom på at få skrevet problemer og udfordringer tydeligt frem
- Ved at lave "du-testen" – eller ved at skrive direkte til barnet/den unge i stedet for at skrive om barnet/den unge

Princip 2

Vær særligt opmærksom på, hvordan du skriver om børn og unges udfordringer og problemer og sørg altid for at adskille problemer fra person

Eksempel på betydning af sprogbrug:

"Jeg er beskrevet af nogen som et enormt vanskeligt barn. Og så bliver jeg beskrevet af nogen som et barn, der har vanskeligheder, og det gør en kæmpe forskel for mig at læse" ("Helle" 26 år. Citeret i Larsen 2022: 36)

Eksempel hvor den unges egne ord for et problem anvendes:

"Adam har flere gange givet udtryk for, at han ønsker at blive bedre til at kunne kontrollere sin vrede, når der opstår situationer, der provokere ham."

(Uddrag fra en statusudtalelse fra en kommune)

Princip 2

Vær særligt opmærksom på, hvordan du skriver om børn og unges udfordringer og problemer og sørg altid for at adskille problemer fra person

Brug "du-testen" til at undersøge, om din beskrivelse af barnet/den unge er respektfuld

Uddrag af skoleudtalelse:

"Lukas deltager ikke fagligt og søger grænser og "negativ" opmærksomhed ved at modarbejde den stillede opgave."

Prøv du-testen: Ville man skrive:

"Du deltager ikke fagligt og søger grænser og "negativ" opmærksomhed ved at modarbejde den stillede opgave"?

Hvilke **regler** handler princip 2 om?
At barnets forhold – både udfordringer
og ressourcer – skal være oplyst i
tilstrækkeligt omfang, følger af
myndighedernes oplysningspligt
(almindelig forvaltningsret,
retssikkerhedslovens §§ 4, 5 og 10)

**Helga Nielsen, 27 år
og tidligere anbragt**

Princip 3 og 4

*”Til rette
vedkommende.
Det er Familie og Børns
erfaring, at det kræver
mange kræfter at have
et barn med så store
vanskeligheder som
Helgas.
Med venlig hilsen....”*

Princip 3

Tydeliggør hvem der er
tekstens afsender

Uklar afsender:

”Det er Familie- og Børns erfaring at” ...

”Man fornemmer en pige, der har det svært”

Klar afsender

”Jeg (Helene, din socialrådgiver) spørger til dine eventuelle ønsker til samtaleemner. Jeg fortæller, at jeg skriver et notat på baggrund af samtalen og at dine forældre kan komme til at læse det. ”

”Vi fire pædagoger på afdelingen har det indtryk, at Anna har det svært, efter hun har været på samvær hjemme ved mor, og vi ser bl.a., at hun ofte lukker sig meget inde på værelset i dagene efter et samvær.”
(Uddrag fra en statusudtalelse fra et ungehjem.)

Princip 4

TYDELIGGØR HVEM OG HVAD DU
BASERER DINE OPLYSNINGER PÅ

Eksempler:

"Signe oplyser, at hun igennem det meste af sin barndom har følt sig trist."

"Signes forældre fortæller, at de er bekymrede for Signe, at hun taber sig og virker indadvendt."

"Signes kontaktperson, Peter, på børne- og ungehjemmet oplyser, at Signe næsten intet spiser på en dag."

"Der er indhentet skriftlig udtalelse fra Signes psykiater, som skriver, at Signe er i behandling for en spiseforstyrrelse og under udredning for en borderlinediagnose."

Hvilke **regler** handler princip 3 og 4 om?
Myndighedernes oplysningspligt
(almindelig forvaltningsret -
retssikkerhedslovens § 4, 5, 10)
God forvaltnings- og dokumentationsskik.
Krav om afsender – se forvaltningslovens
§ 32b: Dokumenter, der udgår fra
myndigheden skal være med personlig
underskrift eller i øvrigt sikre entydig
identifikation af afsenderen

Princip 5

Vær opmærksom på forskellen mellem observationer og vurderinger

Observation: Socialrådgiveren observerer, at Signe sidder uroligt på stolen, beder om rygepauser, ikke spiser af kagen, drikker kaffen sort.

Vurdering: Socialrådgiveren vurderer, på baggrund af såvel indhentedede oplysninger fra Signes forældre, kontaktpædagogen, psykologen som det fysiske møde, hvor hun både taler med Signe og observerer hendes adfærd, at Signe er plaget af sin spiseforstyrrelse, ikke trives og virker nedtrykt.

Eksempel på vurdering i observation:

”Ca. en halv time efter kommer Peter op og fortæller at nogen har taget håndklæderne ud af tørretumbleren og sat den over med deres eget tøj. Peter er tydeligt, med rette, frustreret over dette.”

(Uddrag af dagbogsnotat)

Princip 6

Tydeliggør konteksten
(den situation noget
udspiller sig i)

Eksempel på utydelig kontekst – uddrag af statusnotat

”Britt kan fremstå dominerende, flyvsk og hun kan virke ligeglad med eller uforstående overfor andre børns følelser eller ytringer”

Hvad siger eller gør Britt, der giver indtryk af, at hun er ligeglad med andre børns følelser eller ytringer?

Hvornår? I hvilke konkrete situationer? Hvor ofte? Hvordan?

Hvad siger Britt selv om denne adfærd?

Forslag til omskrivning af eksemplet med Britt

”Britt er dominerende, flyvsk og hun virker ligeglad med eller uforstående overfor andre børns følelser eller ytringer”

Den sidste måned har jeg (Michael, din kontaktperson) oplevet, at du har haft svært ved fællesaktiviteter. To gange råbte du højt og talte grimt til de andre, der valgte film, du var uenig i. Jeg fik indtryk af, at du havde svært ved at sætte dig ind i, hvordan de andre oplevede det, da du råbte.

Hvilke **regler** handler princip 5 og 6 om?

Det er et grundlæggende juridisk krav til dokumentation, at der skelnes mellem beskrivelse og vurdering (se for eksempel forvaltningslovens § 24 om begrundelse af afgørelser).

Og at konteksten for det beskrevne fremgår, så helheden i oplysningerne er klar.

Princip 7

Skriv kort og tydeliggør formålet med det skriftlige dokument; hvad det skal bruges til og hvem der kommer til at læse det

Eksempel hvor formålet med en underretning er tydelig:

Formål: Denne underretning har til formål at gøre opmærksom på bekymringer vedrørende Maltes trivsel og udvikling.

Eksempel hvor formålet med en børnesamtale er tydeligt:

Formål: Formålet med børnesamtalen er at vurdere, hvorvidt Emmas sundhed eller udvikling er i fare, herunder behovet for at iværksætte akutte foranstaltninger.

Princip 8

Skriv neutralt og sørg for, at dine egne (negative) følelser ikke skinner igennem

Eksempel på ikke-neutral beskrivelse:

På et tidspunkt skriver min kontaktperson: *"Jeg har sagt til den unge dame, at den opførsel ikke er i orden"*. Hvorfor skal de skrive sådan? Det afspejler, at han er irriteret, i stedet for at skrive – det her har vi snakket om. Det bliver ret tydeligt følelsesagtigt, på en eller anden måde.

(Sofie, 27 år, anbringelseserfaren citeret i Larsen 2022: 77)

Princip 8. Eksempel på neutralt skrevet journalnotat?

Hanne (mor) siger, at hun vil gå til pressen og skrive til borgmesteren. Hanne henviser til, at dette vil blive min (rådgivers) nedgang, og at jeg vil fortryde det. Hanne kommer med flere trusler mod mig og Familieafdelingen. Hanne siger, hun også vil skrive på Facebook og lægge billeder ud.

Jeg forsøger at forklare Hanne, hvorfor hun er indkaldt til møde, og hvad vi skal tale om, herunder at der er en bekymring for hendes datter, og at Familieafdelingen vurderer behov for, at der bliver lagt en plan for hendes datter. Hanne afviser og siger, at det er der ikke behov for, og at ingen andre er bekymrede for hendes datter, herunder hverken skole og kontaktperson.

(Uddrag af et journalnotat af en samtale mellem børne-og ungerådgiver og en forælder i Familierådgivningen i en kommune)

Princip 9

Undgå fremmedord og forklar fagtermer og lovparagraffer, så teksten bliver forståelig for modtageren

- "Britt har et desorganiseret tilknytningsmønster med et ambivalent udtryk"
- "På [børne- og ungehjemmet] arbejdes der med at omsorgsstabilisere barnet... Der arbejdes ud fra en neuropædagogisk og neuroaffektiv tilgang..."
- Ut., ICS, DUBU, BFU, NB, KP

Hvilke **regler** handler princip 7, 8 og 9 om?

Det er et juridisk krav til dokumentation, at formålet med det skrevne er tydeligt.

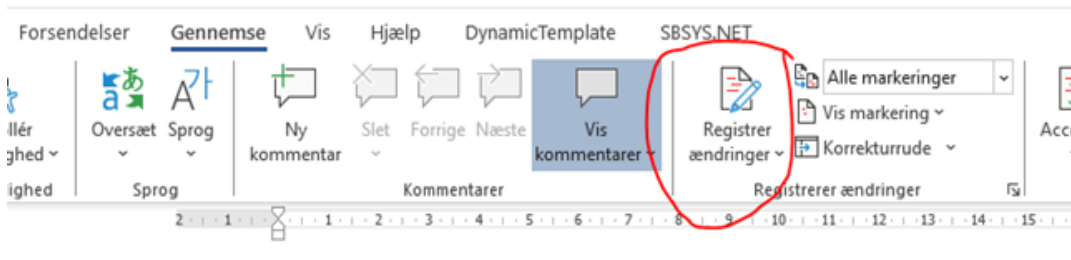
At det skrevne skal være neutralt følger også af kravene til sagsoplysning, saglighed, ikke-diskrimination, og god forvaltningsskik.

At det skal være til at forstå – særligt for børn - følger af databeskyttelsesreglerne og god forvaltningsskik

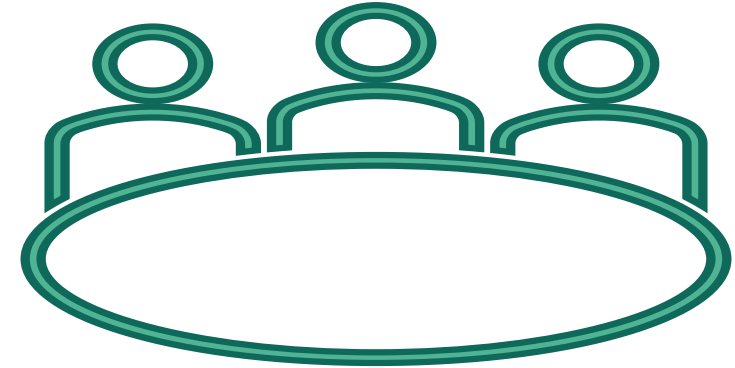
Nu skal I arbejde med principperne i mindre grupper!

Find en tekst, I selv eller en anden for nylig har skrevet om et barn eller en ung. Teksten skal handle om noget problematisk eller udfordrende vedr. barnet eller den unges adfærd eller i barnet/den unges liv.

Tilslut "Registrer ændringer" (gennemse, registrer ændringer):

Løb casen igennem i forhold til principperne. Fremhæv de steder, hvor teksten er i overensstemmelse med principperne og marker det. Omskriv de steder i casen, hvor I finder noget, som ikke er i overensstemmelse med principperne.

Når vi mødes igen, skal nogle af grupperne vise deres case med kommentarer og omskrivninger til resten af holdet og begrunde disse kommentarer og omskrivninger. Resten af holdet inddrages i disse drøftelser.

Dagens vigtigste pointer:

1. Tænk altid barnet eller den unge som målgruppe for dokumentationen!
2. Skriv så man kan se, at det du skriver ikke er "sandheden" om barnet/den unge, og at du selv er afsender
3. Inddrag barnet i udarbejdelsen af skriftlig dokumentation
4. Overvej hvordan du skriver om børn og unges problemer og adfærd

Afrundende evaluering:

- Hvad er du blevet optaget af i dag, som du vil være opmærksom på, når du fremover skriver om børn og unge?
- Hvad blev du opmærksom på i arbejdet med de 9 skriftlige principper?
- Hvad vil du allerede fra i morgen begynde at gøre anderledes?

Litteraturhenvisninger

Djurhuus (2016) Skriftlighed i socialt arbejde. I Posborg, Nørrelykke og Antczak: *Socialrådgivning og socialt arbejde*

Hjerrild, M (red) (2017). Når vi skriver om mennesker. Om dokumentation i pædagogisk arbejde. København: Professionsserien Akademisk Forlag.

Hoyle, V., Shepherd, E., Lomas, E., & Flinn, A. (2020). Recordkeeping and the life-long memory and identity needs of care-experienced children and young people. *Child & Family Social Work*, 25(4), 935–945.

Kaaber, A & T. Westmark (2010): Narrative perspektiver på skriftlige dokumenter. I Holmgren, Anette (red.). *Fra terapi til pædagogik – en brugsbog i narrativ praksis*. Hans Reitzels Forlag.

Larsen, M. (2022): *Blikke fra dem du skriver om. Børn og unges aktindsigt*. Akademisk Forlag.

Larsen, M., Svendsen, I.S. og Andersen, B.B. (2024): *Med barnet på skulderen. 9 skriftlighedsprincipper om at skrive sammen med og om børn og unge i udsatte positioner*. Akademisk Forlag

Litteraturhenvisninger

Lomas, E., Shepherd, E., Hoyle, V., Sexton, A., & Flinn, A. (2022). A framework for person-centred recordkeeping drawn through the lens of out-of-home child-care contexts. *Archivaria*, 94, 64–93.

Nielsen, H. E. (2018). *Mit liv—Min sag: Tidligere anbragtes eftersøgning af deres sagsakter*. TABUKA.

Rasmussen, J. K. (2021). Hvem troede de jeg var? Når tidligere børnehjemsbørn læser deres journal-konflikter, håndteringsstrategier og potentialer.

Shepherd, E., Hoyle, V., Lomas, E., Flinn, A., & Sexton, A. (2020). Towards a human-centred participatory approach to child social care recordkeeping. *Archival Science*, 20(4), 307–325.

Warming, H. (2025). Børnesyn i anbringelsesprocesser. In *Socialfagligt arbejde med anbringelser – en grundbog* (pp. 101–121). Akademisk Forlag.

Warming, H., Fjordside, S., & Lavaud, M. (2017). *Det dobbelte blik—Se styrkerne i det særlige hos børn og unge i udsatte positioner*. Akademisk Forlag.

White, M. (2008). *Kort over narrative landskaber* (1. udgave). Hans Reitzel.

Her kan man læse mere om reglerne:

- [Ombudsmandens myndighedsguide](#). Folketingets Ombudsmand (ombudsmanden.dk)
- [Vejledning om de registreredes rettigheder](#). Datatilsynet. 2018.
- [Håndbog om barnets lov](#). Social- og Boligstyrelsen. 2023.